УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТПЛАТУ ПРИМА
КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:
ЗА СРБИЈУ . . . . . 6 дин. МЕСЕЧНО
ОД ЈЕДНОГА БРОЈА . . . . . 0·10 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА 15 дин. МЕСЕЧНО

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:
Ранко Петровић, Доброслав Ружић, Љуб. П. Ћирић.

Број 81 | ПЕТАК 1 МАРТА 1891 | Година I

65 САСТАНАК

15 фебруара 1891 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК
Паја Вуковић

СЕКРЕТАР
Доброслав Ружић

(НАСТАВАК)

(О буџету)

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина ове суме? (Одобрава).

Известилац прочита позицију II на куповину соли.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложену суму? (Одобрава).

Известилац прочита позиције у одељку III на опште трошкове.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложену суму? (Одобрава).

Известилац прочита позицију у одељку IV на ванредне трошкове.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложену суму? (Одобрава).

Известилац прочита позицију приход монопола соли (стр. 164).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложени приход? (Одобрава).

Сад је на реду буџет министарства војног, но пошто није министар ту, то данашњу седницу закључујем, другу заказујем сутра у 9 сахати пре подне. На дневном реду: продужење претреса буџета.»

Састанак је трајао до 5 сахати по подне.

---

66 САСТАНАК

16 фебруара 1891 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК
Паја Вуковић

СЕКРЕТАР
Витом. Младеновић

Почетак у 9 часова пре подне

Присутна су г. г. министри: председник министарства, народне привреде, грађевина.

Потпредседник — Изволте чути протокол 65 састанка.

Секретар Лука Лазаревић чита протокол.

Потпредседник — Пошто нико не тражи реч, питам Скупштину: прима ли прочитани протокол? (Прима).

Изволте чути молбе и жалбе упућене Скупштини.

Секретар чита:

Танасије Радовановић, учитељ у Александровцу, жали се на министра просвете, што га је казнио;

Васа Стошић и још двојица, бив. кметови из Алексинца, жале се, што од њих траже дијурну за прегледање општинских рачуна;

Петар Главинић из Чачка, жали се против начелника ср. тријавског;

Сељани из Грабовца у ср. трстеничком, моле, да се одвоје од љубостињске и образују са Богдањем засебну општину.

Потпредседник — Прочитане молбе и жалбе упућују се одбору за молбе и жалбе.

Изволте чути један посланички предлог.

Секретар чита:

Народној Скупштини

Од ваикада је сејан дуван у многа села округа врањског

У истим селима рађао је извртан дуван, као и најбољи „цумајски.» Одатле је ношен хиљадама товара у Босну, Сарајево, и у све крајеве бив. турског царства. Законом о монополу дувана тим селима одузето је право сејања дувана и њима је учињена неправда. Да би се то поправило, ја подносим Народној Скупштини овај

ПРЕДЛОГ

о

допуни чл. 8 зак. о мон. дувана.

Тачка V чл. 8 допуњава се овим:

Чл. 1.

и села Бањске, Ђукова, Нерадовца, Дубнице, Врбово, Мошганице, Сурдулице и Дренова.

Чл. 2.

Овај закон ступа у живот кад га краљ потврди.

14 фебруара 1891 год.
у Београду.

ПРЕДЛАГАЧИ, НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ:

Ј. Ђ Авакумовић, Тома Јовановић, П. Срећковић, Жив. Живановић, Таса Николајевић, Коста Јовановић, Аврам Бељић, А. Васиљевић.

Потпредседник — Овај предлог упућује се одбору за преглед посланичких предлога.

Изволте чути извештај одбора за преглед аката о оптужби посланика Велизара Кундовића и Стојана Рибарца.

Секретар чита:

ИЗВЕШТАЈ ОДБОРА

Преглед акта по којима се траже да се народни посланици узму на одговор.

Част нам је да Народној Скупштини поднесемо извештај по оптужбама полицијских власти, којима траже, да се г. Велизар Кундовић и г. Стојан Рибарац народни посланици, могу узети на одговор, и то:

Г. *Велизар Кундовић* «за противстајање власти у вршењу дужности».

Г. *Стојан Рибарац* ради саслушања «као сведок» и «као кривац», «по предмету кривице о несталим актима ислеђења убиства Миленка Гвозденовића из Ђовдина".

Одбор пошто је разгледао поднесена акта по овим оптужбама, учтивог је мишљења да се поменути посланици не могу узети на одговор за време трајања ове скупштинске периоде, а саслушање г. Рибарца као сведока, и не потребује скупштинског овлашћења према чл. 125 Устава, с тога одбор моли Скупштину да ово мишљење усвоји.

Г. г. Милан Мостић и Младен Марковић, нису се сложили са већином одборском.

ПРЕДСЕДНИК
Милан Мостић.
(има одвојено мишљење)

СЕКРЕТАР
Д. М. Ружић

ЧЛАНОВИ:
Младен Марковић, Д. Ћирковић, Раша Нинић.

Милан Мостић — Ја и Младен Марковић одвојили смо се од осталих чланова одбора у овоме питању и налазимо, да су ова дела чисто просте кривичне природе, да немају везе ни са каквом политиком и да би са тога имало места да се г. г. посланици издаду и подвргну суђењу.

Потпреседник — Овај предмет ставићемо сутра на дневни ред.

Сад прелазимо на дневни ред. На дневном је реду први претрес буџета. Молим г. известиоца да заузме место.

Извест. Риста Поповић — Господо, известилац буџета за министарство народне привреде на одсуству је и ја га заступам. Ако не будем јасан молим да ме извините, јер нисам ја писао извештај.

Чита тачку 1 у партији кредита под А. (прилог 5 стр. 232).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац чита позиције у одељењу за трговину, радиност и саобраћај.

Потпредседник — Стављам на решење: ко је за то да се прочитани кредити приме нека седи, ко је противан нека устане? (Сви седе). Оглашујем да је Скупштина одобрила ове кредите.

Известилац чита кредите на одељење за земљорадњу и сточарство.

Министар народне привреде К. Таушановић — Господо, кад је овај буџет састављан, онда се имало у виду то, да ће доћи нови закони, којима ће се делокруг овога одељења проширити, дакле да ће се у овој години имати више посла. Сем тога мислило је се и да ће се овај буџет свакојако решити до краја Децембра. На како није било учињено, те према томе отпада за ову годину сума за инспектора III кл. у суми од 5052 дин., налазим у интересу штедње, да могу ово да избришем, а благодарим одбору што је то пре био усвојио.

Известилац — Пошто се са овим иде на уштеду, то ја примам измену, коју је г. министар предложио и противу ње немам ништа.

Потпредседник — Стављам на решење: ко је за то да се прими овај издатак са изменом г. министра, нека седи, ко је противан нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је овај издатак усвојен са изменом г. министра.

Известилац чита кредит на одељке шумарске.

Одбор је овде учинио измену у толико, што је начелника III кл. избрисао а додао секретара III кл.

Министар народне привреде К. Таушановић — Из истих разлога, које сам поменуо код одељења за земљорадњу држим да се и овде инспектор III. кл замени са секретаром I кл.

Известилац — Ја примам ту измену.

Потпредседник — Прима ли Скупштина предложени кредит са изменом г. министра? (Прима).

Известилац чита кредит на одељење статистичко. (стр. 232 б).

Овде је одбор такође учинио једну малу измену у томе, што је укинуо писара III кл. и на тај начин учинио уштеду од 1515 дин. и 60 п.

Министар народне привреде К. С. Таушановић — Ја се са овом изменом нисам могао сложити, нарочито с тога, што смо у овој години имали попис.

Да се он уреди како ваља и да се од њега може имати стварна корист, неопходно је потребно да се сав материјал из целе Србије што пре среди.

Ово, што је у буџет стављено, није довољно ни да се за две године дана сврши тај материјал, међутим ствар је такве природе, да ако оставимо за идуће године, онда од тих података неће бити жељене користи. Према томе, молим Скупштину да ово прими по предлогу.

Јоксим Павловић — И мени се чини да су разлози г. министра врло умесни. Ја бих био за то, да се начини измена, те да буде начелник и неколико статистичара. Требало би додати још које лице, јер ми је познато да у томе одељењу има грдна гомила предмета, који леже несређени. Нама је статистика у сваком погледу потребна, по другим државама та су одељења врло велика и људи знају све о својој земљи. С тога бих пристао чак и на то, да се заведу још који чиновници а који да се зову статистичари, јер они само то и раде, а не писари и секретари.

Потпредседник — Нико не тражи реч. Стављам на решење министров захтев: Ко је за то, да се овај издатак по министровом захтеву прими, нека седи, ко је противан нека устане? (Сви седе). Објављујем да је Скупштина примила прочитани издатак по министровом захтеву.

Известилац чита кредит на рударско одељење.

Министар народне привреде К. С. Таушановић — Господо, ми рудара немамо довољно, имамо свега 4, од којих је један у служби у другој струци, један у пензији, а два су активни у служби. Ова два су млади људи и они не могу да рефлектују на ова места. Онога, који је у другој служби, ја сам предузео корак, да га ако могу приволем да дође у рударско одељење. За овакво место, као што је шеф рударског одсека, не може се узети ни најспособнији странац, него се мора узети Србин. Према томе ова места од I кл. могао бих да сведем на III кл., али ако приволим онога, да дође амо, онда би морали оставити прву класу. За сад, дакле, можемо да оставимо III кл., а за друго читање, ако буде потребно, можемо исправити.

Известилац — Ово иде у корист штедње и ја је примам.

Потпредседник — Нико не тражи реч. Стављам на гласање: Ко је за то, да се овај издатак на рударе прими са изменама министра, нека седи; ко је противан, нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила овај издатак са изменама г. министра.

Известилац чита кредит на одељење поштанско-телеграфско (стр. 234).

WWW.UNILIB.RS УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Министар народне привреде К. С. Таушановић. — Прошле године, кад је био на претресу буџет овога одељења, онда је велики број чиновника из овог одељења укинут. Тим је оно било доведено дотле, да једва може да ради. Ја, господо, могу да вам кажем то: прорачунајте колико има овде чиновника, а колико посла, и упоредите то са Бугарском. Тамо у поштанском одељењу има 52 чиновника, међу којима је 17 које начелника, које секретара, а код нас свега 10—12. Посао овога одељења врло је разгранат, јер има посла са целим светом, са свима поштама, које у Србију долазе и кроз Србију пролазе, а тако исто и обрачунавања и кореспонденција са страним државама. За то сам пристао на ону прву тачку, да се инспектор III класе уклони с тога, што ће инспектора одељења за трговину за ову годину моћи да употребим у овом одељењу. Али оног писара изазвала је неодложна потреба, за то вас молим, да се избрише инспектор а да остане писар.

Потпредседник — Ставићу на решење овај одељак са изменом, коју је учинио г. министар: Ко је за то, да се одобри издатак на одељење поштанско-телеграфско с тим, да се избрише инспектор III класе, а писар I класе да остане, нека седи; ко је противан нека устане? (Сви седе).

Известилац чита кредит на рачуноводство.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај издатак? (Одобрава).

Известилац чита позиције у партији кредита под Б, општи издаци.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај издатак? (Одобрава).

Известилац чита одељак о саобраћају, трговини и радности кредитима под В. Стручни издаци. Одбор је у овоме одељку учинио измену на позицији за потпомагање трговине и усавршавање садањих и отварање нових трговачких агенција (Прилог 9 ст. 40).

Министар народне привреде К. С. Таушановић — Господо, ја сам ставио у буџет 100.000 дин. за потпомагање индустрије, заната и домаће радиности. Одбор је нашао за сходно да у интересу штедње укине 10.000 динара. То није велика сума, може се с њом а и без ње, али морам да вам кажем да ми морамо гигантским корацима да постигнемо оно, што смо пренебрегли. 100.000 дин. за ову ствар није таква сума, код које би могло да се стане и каже: довољно је; али за ову годину ја нисам хтео да метем више, с тога вас молим, да ову суму не укидате, јер ће вам се десетоструко наплатити.

Живан Живановић — Овде стоји на трговачку школу 40.000 дин. Ако би ова сума била на потпомагање приватне трговачке школе, то би било много, а ако је буџет за нову сталну трговачку школу, ја бих гласао да остане оволика цифра, јер кад имамо око 30 средњих школа, треба да се сетимо и трговачког сталежа, јер велики број трговачке омладине иде у Дрезду, Љубљану и друга страна места, па после долазе отуд, као страни ђаци. С тога, мислим, да Скупштина треба да изрази жељу, да закон о трговачкој школи, који је скоро готов у одбору, угледа света још овог сазива, а не да остане, као што је до сад било, нерешено.

Министар народне привреде К. С. Таушановић — Да исправим мој мало пређашњи говор. Ја сам мислио да је одбор правио примедбу на потпомагање трговине, индустрије и заната. Дакле, он је правио уштеду од 10.000 динара на кредит на потпомагање трговине, одржавање сад. трговачких агенција и отварање нових.

Ја вам стављам на срце, да на овој позицији не штедите, јер наша трговина колико пати од малог капитала, немања саобраћајних средстава и т. д., дакле од унутарњих незгода, још више пати од недовољног промета.

Да би могли наше производе да извозимо непосредно на пијаце, где су цене много веће и услови за продају много бољи, ја вас молим да задржите ово овако.

Што се тиче трговачке школе, ја сам захвалан г. Живану Живановићу, што је изнео мисао, да ову школу треба отворити, али имао бих да приметим, да тај закон о трговачкој школи још није ступио у живот, нити је о њему почет претрес; с тога да та излишна позиција не би била на терет буџету молим, да ову позицију задржите, а код трговачке школе што стоји у примедби чита: из суме под бр. 66, док се нова трговачка школа не отвори, садашњој трговачкој школи у Београду, издаваће се годишња помоћ од 13.000 динара у месечним ратама.

Дакле нека остане помоћ данашњој трговачкој школи од 13.000 дин., а 27.000 нека се избришу, а од позиције на потпомагање трговине нек остану свих 32.000 дин.

Потпредседник — Ја мислим да решавамо тачку по тачку, биће најбоље (Одобравање).

Известилац чита позицију на потпомагање индустријских заната и домаће кућевне радиности.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај издатак? (Одобрава).

Известилац чита позицију на лесковачку ткачку школу.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај издатак? (Одобрава).

Известилац чита позицију на ужичку ткачку школу.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај издатак? (Одобрава).

Известилац чита позицију на потпомагање трговине и одржавање садањих и отварање нових трговачких агенција.

Потпредседник — Ја ћу ставити на решење ову позицију, како је у буџету и како је г. министар предложио. Дакле: ко је за то, нека седи, а ко је против, нека устане? (Сви седе).

Известилац чита позицију на трговачку школу.

Димитрије Димовић — Ја бих молио Народну Скупштину и министра да задржи ову цифру по предлогу, пошто је г. Живановић лепо објаснио корист трговачке школе по младеж. Дакле нека остане 40.000 дин.

Ако се оствари закон о трговачкој школи, онда ће се тражити ова цифра, а ако не, онда ће остати као помоћ 13 хиљ. дин.

Витомир Младеновић — Ја мислим, да је ово потпуно објаснио г. министар, да ових 13.000 динара остаје као помоћ трговачкој школи, док се не отвори нова трговачка школа, тим пре би се сложио с овим, што ми упоредо за законом о трговачкој школи треба да донесемо закон о занатлијској и земљорадничкој школи. Јер, као што је ова школа трговцима потребна, тако се осећа јака и још јача потреба, да и занатлије и земљорадници имају своје школе, где би се стварали добри услови за развиће наших заната и земљорадње и школовали добре занатлије и добри земљорадници.

Љуба Јоксимовић — Не могу да се сложим са Витомиром што вели, да кад већ није поднесен предлог за занатлијску школу, то оставимо и закон о трговачкој школи. Ми треба закон о трговачкој школи да донесемо још ове сесије, а варошки, које би хтеле да претворе своје гимназије у трговачку школу да то на време постигну.

Ми смо већ ове године установили две три гимназије више и кад можемо да се бринемо за стварање чиновника, то треба тим пре да се постарамо за стварање добрих трговаца и занатлија. С тога би требало да се овај закон реши још ове године.

Известилац Риста Поповић — Ја не бих могао да се сложим с тим, да ова позиција отпадне. Да се не би рђаво узело, да се у трговачкој школи стварају само трговци, ја велим да се у тој школи стварају стручни, финансијски људи, а ми у тој струци највише оскудевамо. Ако тражите финансијског способног човека ви га не можете наћи. Ви знате како нам иду послови у Главној Контроли, Управи фондова и т. д.. Ми тамо имамо гомилу чиновника, па нам ипак нису рачуни прегледани од 10 година. Зашто? За то, што немамо спремних људи. Међутим имамо људи спремних у другом по-

слу, али немамо у финан. и рачунском. Дакле, ова школа имала би нам спремати финансиске и рачунске спремне људе.

За штедионице и остале новчане заводе тражимо и морамо да тражимо књиговође са стране, јер ће се међу нашим домаћим школама ретко наћи који за то спреман; а кад створимо могућност за отварање ове школе биће и тих људи код нас.

Јасно је, да су нам овакви људи неопходно потребни, и с тога и овај кредит требао би да се одобри а нарочито још с тога, што постоји пред Скупштином предлог о установи трговачке школе; тај предлог је у одбору претресан и спремљен за решавање у Скупштини, на можда ће се и свршити; не сврши ли се ове године, онда се ни одређени кредит неће утрошити, а ако се одобри, онда ће се бар имати материјалне могућности да се школа отвори у време, т. ј. у месецу октобру.

Са свих ових разлога налазим да овај кредит треба одобрити.

Витомир Младеновић — Ја ћу неколико речи још да кажем. Чини ми се да не би требало говорити о овоме, кад је министар објаснио, да до новембра ова школа не може ни почети, а у новембру сазваће се Скупштина и тада ће се узети у претрес и оцену предлог закона о трговачкој школи заједно са одборским мишљењем који ће још сад бити готов. И пошто се дотле неће моћи да отвори, то можемо трговачкој школи, која данас постоји дати помоћ, која је у примедби назначена.

Што се тиче овога, што г. Љуба Јоксимовић пребацује мени, да ја налазим да је већа потреба да се отвори земљорадничка и занатлијска школа него трг. школа, ја то не порицем. Таговац се помаже тиме, што шиље своје синове на страну да се спремају, али занатлијске и земљорадничке школе доиста су на преке потребе и ја не тражим да се трговачка школа не отвара, но да се са овом школом упоредо отворе и ове занатлијске и земљорадничке школе. С тога, дакле, мислим да нећемо погрешити, ако оставимо ову суму за ову годину, а идуће године кад донесемо закон о трговачкој школи и о осталим школама занатлијским и земљорадничким, онда да одобравамо кредит; а ја нисам противан овој школи, но не могу да се сложим с тим, да се отвара трговачка школа а не занатлијска и земљорадничка.

Живан Живановић — Господо, у политици важи правило, као год и у трговини: „не треба давати готово за вересију“, на тако и овде. Кад је одбор скоро свршио закон о трг. школи, и кад има једна трговачка школа, која ће бити у будуће државна трговачка школа, онда ја не знам какав би био разлог, да ову позицију избацимо на штету трговачког сталежа. Ми видимо да с дана у дан мали трговци пропадају а остаће велики трговци, који су тако исто неспремни, јер често виђамо да дође из света какав Јеврејин, превари га и он пропадне, и тако наши трговци не могу да напредују и пропадају. Ви сте скоро имали прилике да чујете из беседе једног професора на Великој Школи (беседа ректора Лозанића о Св. Сави ове године) који је умесно казао: да је Србија учинила доста за интелигенцију са теоријском спремом, а сада треба спремити интелигенцију за практичну и стручну спрему. Јуче је избрисана једна позиција на шиљање питомаца на страну и с тога би требало да осигурамо опстанак ове трговачке школе, те да наши синови не иду на страну и тамо да се школују.

Министар народне привреде К. Таушановић — Господо, немам шта противу разлога, који су пали и они су врло умесни. Ако Скупштина реши да остане позиција на трговачку школу, онда не треба ова сума од 40000 дин. с тога, што би школа могла да ради тек од октобра месеца. Најзнад нека се дода још 10000 дин. за оно последње неколико месеца у суми од 13000 дин. и онда ће у томе случају требати сума до 23.000 дин. А кад се ова школа отвори и кад буде закон вотиран, онда ћемо тражити оволику суму.

Милош Обркнежевић — Кад г. министар народне привреде вели, да се ова школа неће моћи сад отворити, онда бих га ја молио да се постара за земљорадничке и занатлијске школе. Јер ми овде у нашој земљи немамо никаку земљорадничку и занатлијску школу и занатлије су тако уназађени, да о томе не би требло ни говорити као и то, да о њима до сада нико није водио никаква рачуна. Дакле, кад хоћете да отворите и да установите трговачку школу, онда бих молио да се постарамо да устновимо земљорадничке и занатлијске школе.

Известилац Р. Поповић — Кад је г. министер нар. привреде пристао, да се смањи и да се овој суми од 13000 дода 10000 дин., те тако да целокупан кредит на трговачку школу буде на 23000 дин., ја онда односно тога не бих имао шта да кажем; али имам да одговорим г. Витомиру Младеновићу кад вели: да се трговци могу у томе помоћи шиљући своје синове на страну. Господо, не шиљу на страну своје синове само трговци, него и занатлије и чиновници и сељаци, и ко изабере ту струку за спрему свога сина, он ће га слати тамо без обзира на то, да ли је сељак или трговац. Ја пак кажем, да је у опште државном интересу корисно да се спремају поједини људи за разне струке, јер ми имамо доста правника, филозофа, који се овде код нас спремају, али немамо школе, где би се спремили за практичне трговце и корисне радничке. Као што рекох, ми других школа имамо доста а у своме правцу немамо ни једне, и кад хоћемо да се у томе погледу спремимо, онда ми морамо да идемо у Љубљану, Темишвар и по другим мађарским местима, да се тамо учимо трговачким пословима.

ДимитријеЋирковић — Ја сам за то, да остане цела сума од 40.000 дин. и са овом сумом нећемо ништа изгубити, но ће наша земља добити. Узмимо пример, колико наших младића иде на страну у школу. Ја знам у Љубљани у трговачкој школи има преко 40 наших младића из Србије. Кад бих хватали рачун колико Србија издаје на њене синове, који уче трговачку школу на страни, ми ћемо видети да Србија издаје преко 200000 дин. на страну. С тога би било потребно да оставимо овај кредит, јер ће бити у корист наше земље и наш ће новац остати ту у земљи. Наша ће се деца васпитати у нашој земљи, а не да иду на страну и тамо да се васпитавају. Ја бих молио, дакле, да ова цела сума од 40000 дин. остане, јер ће бити у корист земље и наше деце.

Потпредседник — Претрес је свршен. Дакле ставићу на решење предлог г. министра народне привреде, да се ова позиција од 40000 дин. смањи на 23000 дин. Ко је за то, да се кредит на трговачку школу од 23000 дин. одобри по предлогу г. министровом, који је усвојио и известилац, тај нека седи, ко је противан, нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила кредит на трговачку школу од 23.000 дин.

Известилац чита позицију на отварање привредног музеја.

Дим. Ћирковић — Ја мислим да ову позицију избришемо, јер за сад за ову годину није нам потребан музеј. Ја у опште не могу да видим користи од њега. Ја бих молио ако има 10 посланика да потпомогну мој предлог. (Потпомажу га).

Милош Богдановић — Нама је познато да је предлог г. министра пропао на првом читању, а сумњам да ће га и примити Скупштина, с тога и ја сам мишљења да треба ову позицију изоставити.

Министар нар. привреде К. Таушановић — Нисам био онда у Скупштини, кад је једна тачка враћена одбору, али ја могу вам изнети по мом најдубљем уверењу, да ће овај музеј бити у правом смислу агенција за извоз наших продуката на страну, другим речима да ће музеј бити централна тачка, која ће везивати наше производе са агенцијама и страним пијацама, и да ће наши трговци продавати робу помоћу ње.

Г. Ћирковић био је и пређе противан томе музеју. Мени се чини да г. Ћирковић није студирао те агенције и да не зна какве велике успехе чине оне земљи. Кад би г. Ћирковић отишао само у музеј аустро-угарски да види колико је посре-

www.arhiv.skupstina.rs

дованьем његовим протурено разних справа, семена, разне робе, он би дошао до уверења да је та установа врло важне. Ова Аустроугарска агенција у Београду и све друге њихне агенције на страни, стоје у вези са Пештом, и оне су од неоцењене вредности за трговину. Може бити вас буни име „музеј". Немојте мислити да ће то бити музеј за прикупљање старина, у том музеју прикупљаће се мустре, робе и у најкраћем времену продавати. Музеј биће просто агенција за протурање и отправљање наше робе, на стране пијаце. Ја вас молим да одобрите ове године ову суму и због отварања музеја и да оне агенције на страни одржимо и боље уредимо.

Дим. Ћирковић — Никако не могу да се сложим са г. министром у овој ствари. Што г. министар вели да ја нисам видео те музеје и да не знам за њихову вредност ја мислим да је он ту погрешно. Ја сам обишао више земаља и видео сам тих музеја, али не државних већ трговачких комора, као чисто један трговачки завод, у који трговци доносе својих фабриката мустре. Али где се може замислити да један чиновник моју робу продаје! Трговина тражи што мање посредника. Ко има робу за продају он тражи директ купца, а не тражи чиновника да му он прода робу. Један трговац који има робу за продају он тражи другог трговца који купује ту робу, и неће тражити некога трећега, који ће му робу да препрода. Особито треба узети на ум како би манипулисало то чиновништво, које знамо да долази у канцеларију у 9 сахати. Ја као трговац до 9 сахати вељ ћу и одговорити. Друго, узмите једнога странца, који тражи сировине, хоће ли он да иде у музеј. Зацело не. Он ће их тражити у магацинима где има такве робе; он ће непосредно питати трговца колико има вагона шљива и жита и т. д. а никад неће отићи у музеј, да пита и гледа мустре у музеју кад робе нема. С тога ја сам мишљења да од тога музеја неће бити ништа, и ја слободно могу рећи: можете установити једно надлештво више, али користи неће бити никакве.

Министар нар. привреде К. Таушановић — Молим вас, господо, да г. Ћирковић стоји на погрешном земљишту, ја ћу вам само ово рећи. Тај музеј неће бити чиновничка канцеларија, у којој ће се дању и ноћу радити. Истина г. Крстановић, који има робу у својим магацинима, неће имати тако велике користи од тога музеја, али и трговци из унутрашњости неће онда продавати своју робу рецимо преко Кона и Митлера, него обраћаће се непосредно својој роћеној агенцији државној, која ће стајати у непосредној вези са свима знатнијим пијацама као ханбуршком, солунском, марсељском и свима др. пијацама светским. — Дакле неће бити чиновничка канцеларија, она ће бити трговачка агенција, у њој ће бити мустара производа наших, она ће имати своје агенте и неће дати да страни агенти остану на пијаци. Међутим ја остављам нашој увиђавности, само вас молим да имате на уму, да кад буде дошло време да се нови трговачки уговор прави, да сте ви криви, што ће наша трговина запињати и што ће трпети опште штете.

Ранко Тајсић — Ја се бојим да говор г. министра не занесе многе посланике, јер ја се слажем са г. Ћирковићем. Заиста и мени се чини, да неће бити велике користи од тога музеја, јер један чиновник кад дође у канцеларију, док прочита новине, попије кафу дотле ће Јевреји препродати робу наших трговаца. Трговац који тражи да купи неку робу, неће ићи да тражи мустру те робе, него ће одмах тражити робу, купити и натоварити је. На сваки начин тај посао један чиновник не може вршити, он ће седети у канцеларији, пити кафу; читати новине и извештавати пријатеље како живи и какве има новости у престоници. Ја се потпуно слажем са г. Ћирковићем да треба ова позиција да се избрише.

Известилац Риста Поповић — Ја не могу у начелу бити противан овој установи, што сматрам да су ове установе корисне. Г. Ћирковић као трговац појми вредност ове установе. Ми трговци заиста имаћемо штете од ове установе, јер кад нема тога музеја препродавање врши се преко трговаца. С тога он је за веће трговце од штете. Али за средњи сталеж музеј ће бити од велике користи, јер онда један човек, који има мало еспапа, пошље мустру од тога еспапа у тај музеј; чиновник у музеју пак дужан је да извести тога трговца по што може продати његов еспап, и он лепо прода свој еспап преко музеја. Кад нема музеја, онда су посредни трговци, и наравно они се за свој посао награђују. Установом музеја посредници постају излишни, јер ће агентура да извештава те мање трговце о ценама производа и тако ће произвођач непосредно се разумети са потрошачем. Свакојако за веће трговце установа музеја је незгодна и за ову годину може и да се не одобри кредит који се тражи, али у начелу не може бити говора да је ова установа некорисна. Ја не могу делити мишљење Ранка Тајсића да ће чиновници у канцеларији музеја само пушити и пити кафу. Ако се не води рачуна и надзор над чиновницима то може свуда бити, али се мора предпоставити, да ће и овде као свуда чиновници вршити своју дужност. У опште узев ове су агентуре од користи за произвођаче; помоћу агентура произвођач добија правилну природну цену, коју треба да добије за свој продукат, ми сад можемо решити да ова позиција отпадне за ову годину, али морамо је одобрити до године. Ви ћете чути често, да се људи туже да не могу да продаду своје производе. Како ће се томе доскочити? На сваки начин тиме, ако се нађе начина како ће произвођач доћи лакше до продајне пијаце. Ако се не установи музеј, онда ће се и даље вечито тужити људи, како не могу да продаду своје производе. Сума која се тражи није бог зна како велика и ако се не прими закон, који је пред Скупштином, онда ће ова сума остати као уштеда. Ја сам уверен да неће бити од штете, ако ова позиција остане.

Потпредседник — Претрес је свршен, но у току дебате поднео је предлог г. Ћирковић, који је од 10 посланика потпомогнут; но према пословнику он је требао да буде написмен. Ја ћу ставити на гласање, како је у буџету предложено. Ко је за то, *да* се предложени издатак одобри по предлогу г. министра нека седи, а ко је против нек устане? (Већина устаје). Објављујем да је овај кредит отпао.

Известилац чита позицију на издржавање међународног бироа за заштиту индустриске својине.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани кредит? (Прима).

Известилац чита позицију на набавку мера и осталога за закон о мерама

Потпредседник — Прима ли Скупштина? (Прима).

Известилац чита позицију на издржавање питомаца.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани издатак? (Прима).

Известилац чита у одељку под II за земљорад. и сточар. под бројем 65.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани кредит? (Прима).

Известилац чита позицију под бројем 65.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани издатак? (Прима).

Известилац чита позицију под II, бројем 37.

Вића Радовановић — Г. министар имао је свакако у виду нов сточарски завод, који је у пројекту пред нама и за који је предложена сума од 60.000 дин. Међутим ми смо у одбору нашли, да није нужно ове године да тај завод установимо, већ да остане за ову годину по досадањем.

Но да би се у неколико подигнули и унапредили садањи сточарски заводи, па ако до године имаднемо прилике, и кад то питање проучимо, да подигнемо централни сточарски завод. За то би ја предложио да се учини на овој позицији уштеда од 50.000 дин. а да се 10.000 дин. остави за ову годину ради унапређења садањих завода. И ја бих молио 10 посла да ме у овоме потпомогну. (Потпомажу га).

Министар народне привреде К. Таушановић — Усвајам разлоге г. Виће.

Потпредседник — Претрес је свршен. Стављам на гласање: ко је за то, да се на организацију сточарских завода

www.unilib.rs УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

одобри сума од 50.000 дин. тај нека седи а ко је против нека устане? (Сви седе).

Известилац чита позицију под бројем 68.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани издатак? (Прима).

Известилац прочита позицију под бројем 69.

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај издатак? (Прима).

Известилац чита позицију под бројем 70.

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај издатак? (Прима).

Известилац чита позицију под бројем 71.

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај издатак? (Прима).

Известилац чита одељак под III у струци шумарској, позицију под бројем 72.

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај издатак? (Прима).

Известилац чита позицију под бројем 73.

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај издатак? (Прима).

Известилац чита позицију под бројем 74. (стр. 238).

Радоје Костић — Ова позиција за пошумљавање голети велика је, међутим позиција на издржавање питомаца на страни мала је, и пошто ми код нас немамо готово никако спремни шумара то би добро било, да се на пошумљавање голети остави 10.000 динара а на потпомагање питомаца на страни 11.000 динара.

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај издатак? (Прима).

Известилац прочита позиције под бројевима 75, 76, и 77. —

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај кредит? (Прима).

Известилац прочита одељак под IV о струци статистичко, позиције 78 и 79.

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај кредит? (Прима).

Известилац прочита одељак под V о струци рударској и све позиције.

Потпредседник — Прима ли Скупштина овај кредит? (Прима).

Известилац прочита одељак VI о струци поштанско-телеграфској, позиције 91 до 103 (стр. 238—242).

За тим прочита одборске измене у томе (стр. 40).

Министар народне привреде К. Таушановић — Све ове позиције, изузимајући позицију на питомце, унете су у овогодишњи буџет према прорачуну, који се добио из онога што је утрошено лањске године. Дакле, колико је лањске године утрошено, толико је и предложено. Али од кад је буџет направљен па до сад, ми смо направили две уштеде. До сад је била практика, да је свако надлештво налазило трговаца, који продаје канцеларијски материјал, па је код њега узимао на рачун по обичну цену канцелариске потребе. Тим је скупље плаћано, него што се иначе плаћа, кад се узме лицитацијом за целу земљу. Ја сам то у овој години увео, да се набавке врше јавном лицитацијом и показало се, да је ова сума од 45.000 сишла на 37.000. Дакле, молим да примите ову уштеду од 8000 дин. Исто тако на идућој позицији на плаћање кирије, ми смо уштедели 8000 дин., место 46000 сишла је сума на 38000 динара. Али код свију других позиција одбор је учинио уштеде, које се не могу примити; ако се не потроше ове позиције, ја их нећу трошити ни на шта друго, и где год се може да штеди, ја ћу штедети, али факт је да је прошле године утрошено оволико колико је овде метуто.

Код позиције на издржавање питомаца на страни, стављено је 12.000 дин,, јер било је одређено 12 питомаца, међу тим отишло је свега девет, и сад та сума може да сиђе на 10000 дин.

Љуба Јоксимовић — Ја бих имао да приметим код ове партије на издржавање питомаца на страни, да ли је ова цифра метута према ономе, колико је лањске године потрошено или министар мисли да да ове године више. Ако је толико колико је утрошено прошле године, онда бих ја пристао да остане, но ако је више, онда нека се избрише; јер ми видимо да се шиљу телеграфисти на страну, који имају своју плату, па им се још даје путни и подвозни трошак и на њихова места постављају се други. Ако хоће ко да иде са својом платом нека иде, али да не иде као питомац.

Министар привреде К. Таушановић — Ова позиција прошле године није била у буџету, она је сад метута. Ту потребу изискује међународни саобраћај, који се сад у Србији умножио. Телеграфисти, који су отишли на страну отишли су о свом трошку, о својој плати. Они се већином шиљу у Белгију и да би могли отићи тамо ми смо им платили подвозни трошак. Кад у Белгији сврше онда ће отићи у Француску да се упознају са свима одељцима, који су потребни по тој струци код нас. Ови људи порадиће много на преустројству те струке. Телеграф и поште не сматрају се као да коштају државу, оне се сматрају као продуктивне установе. До 1878 год. телеграфи су доносили на 100.000 дин. Од тада ми смо имали рђаве радне снаге, које су одржавале ту устонову, тако да до пре 3—4 год. ми нисмо имали никаквога прихода. Од тог доба приход се почео увећавати и лањске године било је знатно прихода од телеграфа. Ако наредимо да имамо телеграф, нарочито главне линије које служе за међународни саобраћај у добром стању, ако имаднемо људи, који могу без погрешке примити и предати депеше, ако те депеше иду на далеко, онда тек можемо рачунати у будуће на приход од 150.000 и 200.000 дин. У овој години можемо имати 200.000 динара прихода. Дакле код оваког стања ствари не треба да се устежемо и можемо овим људима дати и 30—40 дин. додатка, пошто се и иначе у тим варошима много скупље живи и више троши.

Љуба Јоксимовић — Ја мислим да држава доста чини тим чиновницима, што њихова места попуњава другим чиновницима које мора да плаћа, и кад министар признаје, да ова цифра није ушла у прошлогодишњи буџет, него је у овај буџет, онда ја мислим да је и ово много.

Министар привреде К. Таушановић — Ово је једно на друго урађено по 50 дин. додатка, рачунајући ту и попутину.

Потпредседник — Пошто у овом одељку има више тачака, то, је ли воља Скупштина, да се чита тачка по тачка? (Чује се: цео одељак).

Известилац — Ја као известилац не бих имао ништа против разлога, које је г. министар изнео и ако се Скупштина с тим саглашава, онда би могли примити цео овај одељак. (Чује се: тако је).

Потпредседник — Стављам цео одељак на гласање: ко је за то, да се цео овај одељак прими по предлогу министровом нека седи, ко је против нек устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила овај одељак.

Известилац чита у партији Г. Надлештва, позиције на управу фондова (стр. 242).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложене суме? (Одобрава),

Известилац прочита позиције на окружне штедионице под бројевима 122—128.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложене суме? (Одобрава).

Известилац прочита позцију на контролно надлештво мера у Београду.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложену суму? (Одобрава).

Известилац прочита партију на пароброд »Делиград“.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложену суму? (Одобрава).

Известилац прочита позицију на управу државне ергеле. За тим прочита одборске измене у овоме (ст. 40 извештај).

Министар привреде К. Таушановић — Државна ергела јако је умножена. Број грла, како кобила тако и ајгира, дупло је већи него пре неколико година, и усљед тога умножио се посао; с тога је било потребно да се умножи број чиновника. Али у интересу штедње, ја сам пристао у одбору да се остави плата шталмајстору, дресару и т. д., а оно остало може и да се укине. То је стање, које данас постоји. Оно се не може да скрати нарочито, што смо ове године послали у унутрашњост много више ајгира него прошле, отишло је много више служитеља, него до сад, с тога вас молим да оставите ову позицију како стоји и ништа од ње не смањујте а оне прве три можете и избрисати, које се односе на чиновничко особље.

Известилац Риста Поповић — Министар пристаје на оне три уштеде, које се тичу чиновника, само на ону уштеду од 10.000 дин. која се тиче послуге око ергеле, вели да неби могао да пристане. Ако Скупштина нема ништа против тога, ја примам ово.

Потпредседник — Ја ћу ставити на гласање: ко је за то, да се тражени кредит на ергелу одобри, нек седи, ко је против нек устане? (Већина седи).

Оглашујем да је Скупштина одобрила тражени кредит.

Известилац чита позиције у кредиту на ратарску школу (стр. 247).

Потпредседник — Стављам на решење: Ко је за то да се тражени кредит за ову школу усвоји онако, како што је известилац прочитао, нека седи, које противан нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила овај кредит.

Известилац чита позиције у кредиту на управу топчидерске економије (стр. 246).

Вића Радовановић — Ја бих приметио само на ову последњу позицију за огрев. Има дрва у државној шуми, и онда не знам од куда да се стави ова сума, кад толика гора пропада.

Министар нар. привреде Коста С. Таушановић — Господо, прво тамо нема толико дрва за огрев да би могли сви да се издрже, а друго, оно што падне горе, то се лицитантно прода, и то улази у државну касу.

Потпредседник — Стављам на решење: ко је за то, да се усвоји тражени кредит, нека седи, ко је противан нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је Скупштина усвојила тражени кредит.

Известилац чита позиције у кредиту на управу подрињских рудника (стр. 246—248) (Чује се: мало је на поклонима осакаћених и болесних радника).

Министар н. привреде К. С. Таушановић — У министарству привреде израђују се правила за све руднике, те да се на тај начин уреди и потпомагање радника у опште, да се створи фонд, одакле ће се издржавати породице оних, који се осакате. Та правила биће готова до идуће Скупштине, и тада ће се ова сума повећати, а ако је Скупштина расположена, да је још сад повећа, ја против тога немам ништа.

Вића Радовановић — Ова сума оволика колика је, боље је да се избрише, јер се са њоме не може ништа учинити. Ја не могу да разумем што је толико стављено. Предлажем да буде бар 1000 дин.

Известилац — Ја примам предлог г. Виће.

Милан Поповић — Видим да је г. министар сад почео да обраћа пажњу на подрињске руднике, који су до сада били запуштени. Овде имам да учиним напомену, да је мала сума од 200 дин. на потпомагање пострадалих радника и зато усвајам предлог г. Виће, да буде 1000 дин. на ту цељ.

Потпредседник — Г. известилац је примио предлог г. Виће да се ова сума повиси на 1000 дин. Стављам на решење: Ко је за то да се прочитани кредит са усвојеном изменом прими, тај нека седи, ко је противан нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила прочитани кредит са изменом.

Известилац чита позиције у кредиту на управу сењског рудника — (стр. 248). Код ове позиције одбор је учинио уштеду, што је на додатку управника укинуо 1040 дин. а писару 100 дин. Остале позиције остале су по предлогу.

Министар н. привреде К. С. Таушановић — Ја сам усвојио разлоге одбора, имам само да учиним једну исправку. Штампарском погрешком учињено је те је под бр 205 дошла сума од 122200 дин., која је одређена на пренос угља, дошла је сума на експлоатацију одређено, молим да се то исправи. Исто тако на кирију је стављено 800 дин. Међутим ми смо подигли зграду на Мајдану. Управник сад станује на мајдану а кирије има да се да свега 200 дин. Толико треба и да остане.

Известилац — Исправка је на своме маст, а уштеда прима се.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани кредит са справком и изменом г. министра? — (Прима).

Известилац чита кредите на управу Мајдан-Пека (ст. 250).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани кредит? (Прима).

Известилац чита кредит на главну поштанску станицу у Београду.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани кредит? (Прима).

Известилац чита кредит на главну телеграфску станицу у Београду.

Потпредседник — Прима ли Скупштина предложени кредит. (Прима).

Известилац чита кредит на поштанску станицу на жељезници у Београду.

Потпредседник — Прима ли Скупштина предложени кредит? (Прима).

Известилац чита кредит на поште и телеграфе (стр. 250—252 буџета). Овде је одбор учинио измену у томе, што је укинуо додатак руковођама телеграфа.

Министар народне привреде К. Таушановић — Код ове позиције учињена је погрешка према данашњем стању. Рђаво је унесена ова сума, јер је стављено 16000 дин. мање но што треба. Молим вас да то исправите. Што се тиче додатка руковођама, ја држим да, ако они не заслужују тај додатак, кад морају и дању и ноћу да су непрестано на линији, онда не знам ко га заслужује. Додаци су мали и молим вас да их оставите. Могу да напоменем још и то, да ћемо у овој години имати да стварамо неколико нових штација. Има 12 среских кућа, које немају телеграфске штације, а то ће све да се исплаћује из ове позиције; према томе молим вас да је оставите на 688,042 дин. и 52 паре.

Потпредседник — Г. министар рекао је да је овде погрешно стављена ова сума и да би требало да буде 688 042.52 дин. Стављам на решење: Ко је за то да се ова сума прими нека седи, ко је противан нека устане? (Сви седе). — Оглашујем да је Скупштина усвојила ову суму.

Известилац чита општа наређења (стр. 254—256 буџета).

Потпредседник — Усваја ли Скупштина прочитана општа наређења? (Усваја)

С овим је свршено прво читање буџета министарства нар. привреде. Дајем четврт часа одмора.

После одмора

Потпредседник — Да наставимо рад. На реду је буџет министарства грађевина. Изволте чути известиоца.

Известилац Р. Поповић чита у I партији центар. управа прву позицију (стр. 204).

Потпредседник — Прима ли Скупштина предложени кредит? (Прима).

Известилац чита кредит на општи персонал. Овде је одбор избрисао једнога секретара IV кл. и на послужитељима је уштедно 2000 дин.

Министар грађевина П. Велимировић — Ја бих молио да се овој последњој позицији на служитеље, коју је одбор свео на 8000 дин. дода још 580, па да буде, 8580 дин., јер се толико и сад плаћа.

Известилац — Ја примам ту измену г. министра.

Потпредседник — Прима ли Скупштина предложени кредит са изменом г. министра? (Прима).

Известилац чита кредит на инжињерско одељење. Одбор је овде избрисао једног инжинрења II кл. и једног инжињера VI кл.

Министар грађевина П. Велимировић — Ја бих предложио да се ова позиција на инжињера II кл., коју је одбор са свим избрисао, не брише са свим, него да на место инжињера II кл. остане инжињер V кл. са платом од 2272.50 дин. То чиним с тога, господо, што су, према целокупном одборском предлогу, три инжињера II кл., који сад постоје и који примају плату, избрисани, а држим да и 4 не треба брисати, јер ако не можемо да умножавамо број стручних чиновника, не треба ни да га умањавамо. Према предлогу владином одбор је укинуо 5 инжињера, а према фактичном стању само три. Ја вас молим да остане постојеће стање, т. ј. да се одобре још три инжињера V кл. Од тих један би дошао на место инжињера II кл. у овом одељењу, тако да место 3030 дин. остане 2282.50 дин.

Известилац — Ја примам ту измену.

Потпредседник — Стављам на решење. Ко је за то да се одобри овај кредит на инжињерско одељење нека седи, ко је против нек устане? (Сви седе.) — Објављујем да је Скупштина одобрила овај кредит.

Известилац чита кредит на архитектонско одељење.

Овде је одбор избрисао једног инжињера II класе.

Министар грађевина Пера Велимировић — Овде је исти случај као и код инжињерског одељења и овде треба да на место инжињера II класе дође инжињер V класе, дакле место 3030 дође 2272.

Потпредседник — Стављам на решење: Ко је за то да се кредит на архитектонско одељење прими, као што је одбор предложио с изменом г. министра нека седи, а ко је против нек устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина одобрила овај кредит.

Известилац чита кредит на рачунско одељење (страна 204—206).

Одбор је учинио овде своје измене (стр. 34 извештаја).

Министар грађевина П. Велимировић — Молио бих да се у овој измени одборској исправи ово. На место, што је одбор предложио 4000 дин. за шефа овога одељења, треба да дођу 4041·60. То је стари 800 талира. Сем тога одбор је избрисао једног инжињења V кл. Тај инжењер треба да остане овде, и то би био трећи од оних, које је одбор избрисао, а који сада постоје. Сем тога одбор је избрисао књиговођу. Господо, постоји у министарству лице, чиновник, који врши дужност књиговође, али он нема плату књиговође од 2526 дин. већ је писар II кл. и ја мислим да бар тај писар треба да остане са својом садањом платом од 1768·20 дин.

Потпредседник — Стављам на гласање: ко је за то да се овај кредит одобри с изменама, које је г. министар учинио, нека седи, а ко је против нек устане? (Сви седе.) — Објављујем да је Скупштина одобрила овај кредит.

Известилац чита кредит на особене накнаде.

Одбор је овде учинио ове измене. На додатке особља мин. грађевина и т. д., сем за исплату надничара употребљених при раду у пољу. Особена накнада на окружним инжињерима и подинжињерима у име путна и подвозна трошка при службеном путовању.

Министар грађевина П. Велимировић — Ја бих молио да ову позицију решимо после пошто се реши партија „грађевински одељци при окружним начелствима," јер даље долази такође једна позиција особених накнада. Ја мислим да би то требало да остане, као што је и пређе било, да те две партије остану уједно (Чује се: прима се).

Известилац чита кредит на грађевинске одељке при окружним начелствима (стр. 206.)

Министар грађевина П. Велимировић — Две последње позиције у овој партији молио бих, да се реше доцније (чита.) То треба решити кад дођемо на особене накнаде а сад да решимо о платама инжињера и подинжињера. Ту одбор није учинио никакву измену.

Потпредседник — Ја мислим да сад све решимо пошто нема никакве измене.

Министар грађевина П. Велимировић — Ја бих хтео да ове две позиције спојим с партијом на особене накнаде, као што је и до сад било.

Потпредседник — Је ли вољна Скупштина тако да реши? (Јесте). Прима ли Скупштина овај кредит, као што је г. министар предложио? (Прима).

Известилац чита кредит на особене накнаде.

Одбор је свео ову позицију на 20.000

Министар грађевина П. Велимировић — Сад треба да решимо и пређашњу позицију о особеним накнадама, која је била предложена у 20.000 дин., а одбор је свео на 15.000. Ја бих предложио да се тих 15.000 споје с ових 20,000. Тако би на обе ове последње партије дошле 35.000 динара, и томе да се дода 14.040 из последње две позиције из претходне партије на практиканте и служитеље, и то би свега изнело 49.040. Ја предлажем да се све то споји у једну партију и да буде округла цифра 50.000. И овде да се стави ово (чита.)

Известилац — Одбор је код свију ових партија учинио уштеду од 25.000 дин. на шта је министар пристао, само што је тражио још 1.000 дин. Дакле, овде се мења само облик, а у ствари остаје исто. Ја као известилац примам ову измену и молим Скупштину да и она прими.

Потпредседник — Стављам на решење: ко је за то, да се овај кредит одобри, како је г. министар предложио, нека седи, а ко је против нек устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина одобрила овај кредит по предлогу г. министра.

Известилац чита позиције у партији II издаци на грађевине на суву и на води.

Министар грађевина П. Велимировић — Ја имам овде само једну примедбу да учиним. Ова цифра у 86.000 дин. није до сада улазила у буџет министарства грађевина. Тај приход од мостарине даваt је на руковање Управи Фондова а министарство грађевина располагало је с њим. Овде бих ја само у примедби казао ово: По допуни тач. 7 § 8. закона о сувоземним јавним друмовима, овим приходом рукује Управа Фондова, а стоји на расположењу министра грађевина. Дакле, да се дода то објашњење.

Велизар Кундовић — Ја мислим, господо, да је већ крајње време да Народна Скупштина има своју зграду и то онаку, каква треба да одговара народу српском и његовим заступницима, и разуме се представници сви треба да седе у такој кући, каква би одговарала њиховом праву. С тога ја мислим да треба да метнемо 100—200.000 дин. и да се та цифра плаћа сваке године као ануитет на зграду једну, коју треба српска држава да подигне за Народну Скупштину. Ако има 10 посланика, нека ме потпогну. (Потпомажу га).

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Одговорни уредник **Ранко Петровић**

Штампа краљ. српске државне штампарије